

****Sankt Hans Tale****

Tak for invitationen til sammen at holde båltalen. Vi ved ikke helt, om det er første gang, men det er i hvert fald første gang for os.

Kære Låstrupborgere og andet godtfolk,

Vi er blevet bedt om sammen at holde båltalen, vistnok fordi der er nogen, der gerne vil have fokus på næste sommers forhåbentlig store kunstudstilling i Fjordklyngen, her i Låstrup.

Så endnu en gang: Velkommen til denne dejlige Sankt Hans aften, hvor vi samles om bålet for at fejre midsommeren, en gammel tradition og fællesskabet.

I en tid, hvor vi er omgivet af teknologi og sociale medier, er det vigtigt at huske på de værdier, der virkelig binder os sammen: fællesskabet, det at være sammen i fælles traditioner.

Historisk set har Sankt Hans aften/Midsommeraften været forbundet med ritualer og ceremonier for at beskytte folk mod onde kræfter. For eksempel var druk, sang og ildmagi en fast del af den hedenske fejring af årets længste dag, hvoraf mindst to af disse stadig holdes i hævd.

Afbrændinger af hekse og trolde var også en del af disse ritualer, hvor man troede, at flammerne kunne rense og beskytte samfundet mod det onde. Disse ceremonier var et udtryk for tidens tro og frygt for det ukendte.

Selvom vi i dag ved, at disse handlinger var baseret på misforståelser og uretfærdigheder, kan vi stadig finde mening i at tænde bålet som et symbol på fællesskab og håb.

Det lysende bål på dagen for sommersolhverv var dog først og fremmest et symbol på, at dagsrytmen ville skifte. Efter denne nat ville dagene nemlig langsomt blive kortere og kortere, indtil man nåede til vintersolhverv den 21. december. På denne måde fungerede bålet som et symbol på det sidste lys, man ville få, indtil man nåede til vintersolhverv.

Bålet skulle altså ganske enkelt varsle, at dagene skifter, og at man bør gøre sig sine forberedelser, til når dagene blev kortere.

Den moderne Sankt Hans fejring har både rødder i hedenske midsommerfester og i den senere kristne fejring af Johannes Døberens. Da kristendommen vandt frem i Nordeuropa, så man sig nødsaget til en delvis inkorporering af tidligere tiders hedenske skikke for at få befolkningerne til at acceptere den nye tro.

De to solhvervsdøgn ligger henholdsvis den 21. juni og den 21. december. Præcis som der er et halvt år mellem disse to solhvervsdøgn, er der også et halvt år mellem Johannes Døberens og Jesus' fødselsdag. På denne måde er der altså en slående lighed mellem disse to vidt forskellige mærkedage.

Det forholder sig nemlig på den måde, at Johannes Døberen (den mand og siden helgen, der døbte Jesus) havde fødselsdag et halvt år inden Jesus – altså den 24. juni. Dermed er den 23. juni Sankt Hans aften, og dagen efter kaldes altså Sankt Hans dag. I tiden efter Johannes Døberens død blev han gjort til helgen, og hans navn blev derefter forkortet til Hans. Dette er den kristne forklaring på, hvorfor vi hvert år fejrer denne særlige aften, og det er altså herfra, at navnet kommer.

Så derfor hedder det sig at vi, når vi hvert år fejrer Sankt Hans aften sammen med vennerne, så siger vi faktisk, uden at vide det, at vi fejrer Johannes Døberens fødselsdag.

Udover at Johannes Døberens fødselsdag ganske fordelagtigt ligger på nogenlunde samme tidspunkt som sommersonhverv, er det også her, at båletets betydning for alvor træder i karakter.

Fællesskab om bålet har siden oldtiden været fundamentalt for vores udvikling som mennesker. Det er omkring bålet, vi har delt historier, lært af hinanden og styrket vores bånd. Bålet har givet os tryghed, varme, mad og en følelse af samhørighed. Her har man fortalt historier og sunget og her er myter opstået. Det er disse elementer af fællesskab, der har været afgørende for vores udvikling som mennesker. Fællesskabet, trygheden og varmen fra bålet har skabt grundlaget for vores samfund og vores evne til at udvikle os og trives.

Fællesskab kender vi i mange sammenhænge. Vi har et internationalt fællesskab med lande og befolkninger, som vi deler fælles værdier med. Vi har et fællesskab inden for landets grænser, hvor vi forsøger at værne om de værdier, der kendetegner vores land.

Og med blandt andet Grundtvig og Kresten Kold og deres tanker om folkeoplysning, folkehøjskolerne og det folkelige fællesskab blomstrede det rige foreningsliv op, der kendetegner vores samfund også i dag; som eksempel, tænk blot på de mange folkemøder, der er rundt i landet.

Vi har et fællesskab lokalt, hvor vi gør ting sammen og sammen fejrer fælles traditioner. Vi kender fællesskabet i børnehaven, i skolen og gennem sport og kulturelle aktiviteter, og sidst men ikke mindst har vi et fællesskab i den enkelte familie, hvor vi ud fra fælles værdier og traditioner opbygger sammenhæng.

Fællesskab er noget, der ikke kan måles i likes eller kommentarer.

Det er noget, vi skaber sammen, ansigt til ansigt. Når vi deltager i lokale begivenheder, som denne Sankt Hans aften, når vi støtter hinanden i både gode og dårlige tider, og når vi deler vores liv og erfaringer med dem omkring os, bygger vi et stærkt fællesskab. Et fællesskab, hvor alle føler sig velkomne og værdsatte.

Her i Fjordklyngen er der i fællesskab bygget et stærkt sammenhold op, et sammenhold som allerede nu, gennem de 10 år Fjordklyngen har eksisteret, har sat sig dybe spor for vores små landsbysamfund.

Nu sætter vi en ny båd i søen ved at skabe et kunstprojekt. Et kunstprojekt som det første år foregår her i Låstrup fra d. 26/7 – 10/8 2025. Et kunstprojekt, der skal være med til at styrke sammenholdet og åbne nye muligheder for at gøre ting i fællesskab. Dette kunstprojekt vil ikke blot være en kreativ udtryksform, men også en platform for at bringe os endnu tættere sammen og udforske nye måder at samarbejde på.

Formålet med projektet "Kunst i Fjordklyngen" er at fremme kultur, natur, turisme, bosætning og erhvervsudvikling i Fjordklyngen. Projektet skal integrere kunst som en central del af samarbejdet mellem landsbyerne og skabe oplevelser, der fremmer samtaler og fællesskab.

HVORFOR så lave en kunstudstilling??

- Fordi kunst er med til at berige et lokalsamfund
- For endnu engang at sætte fokus på Fjordklyngen som et attraktivt sted
- For at styrke det lokale samfund og fællesskabet
- Fordi Kunst kan give oplevelser til alle, der oplever det
- Kunsten har – med en moderne formulering – en performativ effekt. Det vil sige, den virker ind på os, den gør noget ved os. Der er noget helt fantastisk ved at lytte til god musik, se en god forestilling, og ved at se nogle gode kunstværker. Kunsten sætter vores sanseapparat og tanker i gang. Det er helt enkelt en vigtig kvalitet, der er vigtig at understøtte.

Man er allerede godt i gang her i Låstrup. 25 frivillige og engagerede borgere fra Fjordklyngen er allerede gået i gang med planlægningen af kunstudstillingen. Otte arbejdsgrupper er i gang med at løse hver deres opgave, så tag godt imod dem, hvis de kommer forbi din dør. Det kan være for at finde gode udendørs steder til udstillingen eller med praktiske spørgsmål omkring selve udstillingen og afviklingen af denne. Vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbejde omkring dette spændende projekt.

Tilbage til Sankt Hans med nogle afsluttende bemærkninger

I nutidens digitale tidsalder møder vi en anden form for trolde og hekse, nemlig Facebook-troldene. Vi kender dem alle – de anonyme personer eller organisationer, der spreder negativitet og uenighed på sociale medier. De forsøger at skabe splid og misforståelser, og deres mål er at nedbryde det bånd, vi har til hinanden i vores samfund. Selvom vi ved, at meget af det er baseret på misforståelser og uretfærdigheder, tænder vi bålet som et symbol på fællesskab og håb og som værn mod de negative kræfter.

Så i aften, når vi står her sammen, må vi huske, at vi er stærkere end nogen trolde, der gemmer sig bag en skærm. Vi skal stå sammen og afvise den negativitet, de forsøger at sprede. Vi skal bruge vores energi på at opbygge og styrke vores fællesskab, både online og i det virkelige liv.

Sammenhold er det, der binder os sammen og gør vores fællesskab stærkere. Det er evnen til at stå sammen, selv når udfordringerne er store. Når vi møder modgang, er det vigtigt at huske, at vi ikke står alene. Vi har hinanden, og det er i vores sammenhold og fællesskab, at vi finder styrken til at overvinde enhver forhindring.

Et godt fællesskab er hvor der er plads til alle; så den dag, hvor man måske ikke er helt sig selv, så bliver man alligevel taget imod og omfavnet. Det oplever vi er en af de stærke kræfter her i Låstrup.

Så lad os i aften, mens vi ser bålet brænde og heksen flyve til Bloksbjerg, huske på, hvor vigtigt det er at stå sammen. Lad os afvise negativiteten fra Facebook-troldene og i stedet fokusere på at opbygge vores fællesskab og styrke vores sammenhold. For det er i vores fællesskab og sammenhold, at vi finder den sande magi ved Sankt Hans fejringen.

Tak for jeres opmærksomhed, og lad os så nyde denne smukke aften sammen.

God Sankt Hans!

Hannah Remme & Arne Jensen